

Uutta vaikuttavuutta hankkeista

Taru Mäki, tutkimus- ja kehittämispäällikkö

20.8.2025

Seinäjoen ammattikorkeakoulu | Seinäjoki University of Applied Sciences

SEAMK TKI-toimijana

- Useilla mittareilla mitattuna SEAMKin TKI-toiminta on merkittäväällä tasolla suomalaisten ammattikorkeakoulujen joukossa.
- TKI-toiminnan tunnuslukuja:
 - Liikevaihto lähes 9 M€
 - Ulkopuolinen rahoitus 6 M€
 - Maksullinen palvelutoiminta 1 M€
 - Vuodessa runsas sata projektia, joihin on saatu ulkopuolinen rahoitus. Myös kansainvälistä rahoitusta.
 - 600 ulkopuolista kumppania, joista yrityksiä noin 60 %
 - Julkaisuja 900 kpl
 - TKI-työhön keskimäärin 100 henkilötyövuoden panos
- Merkittävimmät ulkopuoliset rahoituslähteet: EU:n rakennerahastot ja EU:n puiteohjelmat, eri ministeriöiden erillisrahoitukset, kansainvälinen rahoitus.
- Kansainvälisen rahoituksen osuus noin 25 %.

Mistä puhun ja miksi se on tärkeää

- Käsittelen vaikuttavuuden kuvaamista ja miten TKI-hankkeiden tuloksia saadaan selkeämmin hyödynnettäväksi opetuksessa
- Korkeakoulujen ja yritysten/maatalousyritysten välinen vuorovaikutus ja yhteistyö on tärkeää alueiden osaamisen ja talouden kehittymisen kannalta -> **tavoitellaan kilpailukyvyn lisäämistä mm. osaamistason nostamisella ja digitalisaation hyödyntämisellä.** Yhteistyö edellyttää vuorovaikutusta ja siihen liittyy lähes aina tiedon / osaamisen siirtymistä toimijoiden välillä.
- Alueilla pk-yritykset ja korkeakoulut ovat molemmat keskeisiä toimijoita **innovaatioekosysteemissä**, vaikka ovatkin hyvin erilaisia toimijoita. Korkeakouluilla on tärkeä rooli innovaatioiden kehittämisessä alueella ja vastaavasti pk-yritykset / maatalousyritykset tarvitsevat innovaatiotoimintaan tietoa ja osaamista yrityksen ulkopuolelta (Buganza et al. 2014; Markkula & Kune 2015).

Taustaa: Ammattikorkeakoulun ja pk-yritysten välisen tiedon jakamisen vaikuttavuus

- Ammattikorkeakoulujen merkitys alueensa kehittäjänä on laaja. Huomattavin vaikutus alueella tulee osaamisen lisäämisen kautta. Alueella asuville nuorille tarjotaan koulutusta ja lisäksi koulutetaan monipuolisesti jo yrityksissä työskenteleviä aikuisia. **Esimerkiksi Etelä-Pohjanmaalla valmistuneista (18 000 tutkintoa) n. 60 % sijoittuu alueelle ja määrä on kasvanut kymmenessä vuodessa merkittävästi.** Suomen mittakaavassa valmistuneita on jo yli puoli miljoonaa 30 vuoden aikana. Ammattikorkeakouluissa myös työskentelee suuri joukko korkeakoulutettuja osaajia. Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminta on nelikertaistunut viimeisten 20 vuoden aikana. 2000-luvun alussa ulkopuolinen TKI-rahoitus oli n. 30 M€ ja vuonna 2021 sitä oli yhteensä 127 M€.
- **Pääsääntöisesti rahoittajat vaativat alkaneella rahoitusohjelmakaudella hankkeen vaikuttavuuden kuvaamista selkeämmin ja laajemmin kuin aiemmilla rahoituskausilla.** Tällöin on tärkeää panostaa tulosten ja vaikuttavuuden kuvaamiseen laajemmin jo hankesuunnitelmissa, jolloin saadaan paremmat pisteet ja enemmän hankerahoitusta.

Hankesuunnitelmassa ja loppuraportissa kuvattavat vaikuttavuuden ulottuvuudet

Tulokset	Vaikutukset	Laajempi vaikuttavuus	Muutos	Hyödyt
Konkreettiset tulokset ja määrällisiä tuloksia	Vaikutukset esim. kohderyhmiin, toimintatapoihin, alueeseen	Millaista pidempiaikaista vaikuttavuutta saadaan aikaan	Mitä muutoksia saadaan aikaan ja miten ne näkyvät kohderyhmissä	Hyödynsaajat ja miten he hyötyvät hankkeen toimenpiteistä

Joitakin työkaluja vaikuttavuuden mittaamiseen

Vaikuttavuuden kuvaamisessa hankesuunnitelmassa tai loppuraportissa voi hyödyntää useita olemassa olevia työkaluja ja julkaisuja verkossa.

Heliskoski, Jonna, Humala, Henna, Kopola, Riina, Tonteri, Anna ja Tykkyläinen, Saira (2017).
VAIKUTTAVUUDEN ASKELMERKIT. Työkaluja ja esimerkkejä palveluntuottajille
<https://www.sitra.fi/app/uploads/2018/03/vaikuttavuuden-askelmerkit.pdf>

Hankevaikuttavuus <https://nousevarannikkoseutu.fi/wp-content/uploads/2023/11/veloppuraporttiweb.pdf>

Innokaupungit: Työkirja ekosysteemien vaikuttavuuden kirittämiseksi https://innokaupungit.fi/wp-content/uploads/2024/02/Vaikuttavuusmalli-Tyokirja_.pdf

Kostilainen , Harri (2007). Sosiaalisten vaikutusten mittaaminen ja hyödyntäminen, esimerkkejä sosiaalisia päämääriä tavoittelevista organisaatioista. Miksi mitata? Mitä hyötyä? Miten mitata? <https://www.researchgate.net/publication/373041167>

Edelleen voi hyödyntää esimerkiksi YK:n kestävän kehityksen periaatteita ja peilata hankkeen tavoitteita ja tuloksia niihin ja johtaa vaikuttavuuden ulottuvuuksia niiden avulla.

<https://um.fi/documents/35732/0/yk-kestavan-kehityksen-tavoitteet-agenda2030-esite+%281%29.pdf/4ec2c85e-4bd2-c645-8f1d-f6967042a5e7?t=1581596869552>

Vaikuttavuuden mittaamisessa käytetty yhdistelmämalli (Mäki, 2021)

Tiedon siirron vaikutusten ekosysteemi (Holi, 2008)

Uusien mahdollisuuksien hyödyntäminen (Rosli et al, 2018)

- Uusille markkinoille pääseminen korkeakouluyhteistyön kautta
- Mahdollisuudet osallistua uusiin TKI-hankkeisiin
- Uusien hankkeiden luominen uusille markkina-alueille
- Hyödyllisten verkostojen kehittyminen ja sitä kautta uusien mahdollisuuksien saavuttaminen

Vaikuttavuuden kehittäminen SEAMK

Vaikuttavuuden arviointia ja mittaamista TKI-hankkeissa kehitetään kolmella tavalla hankkeen eri vaiheissa.

- **Osio 1: Vaikuttavuus oppimiseen/opetukseen: Tulosten hyödyntäminen oppimisessa/tulosten levittäminen (disseminaatio)** Osio edellyttää toimenpiteitä hankkeen eri vaiheissa: ennen hanketta, hankkeen aikana ja hankkeen päättyessä / hankkeen jälkeen.
- **Osio 2: Hankkeen vaikuttavuuden laajempi arviointi** Kehitettiin työkalu tukemaan vaikuttavuuden ja tulosten hyödyntämisen kuvaamista hankkeiden valmistelussa. Työkalua voidaan hyödyntää myös jo käynnissä olevien hankkeiden osalta loppuraporttien kirjoittamisessa ja vaikuttavuuden arvioimisessa laajemman kehyksen mukaan hankkeen päättyessä. Tämä osio kehitetään hyödynnettäväksi avoimesti. SEAMKissa lisäksi käytössä hankkeen lopetusvaiheen vaikuttavuusslide, jossa tiivistetty kuvaus hankkeen vaikuttavuudesta.
- **Osio 3. Jälkihoitomalli osaksi hankkeen prosessia.** Jälkihoidon tavoitteena on palvella hankkeisiin osallistuneita yrityksiä paremmin ja jatkaa kumppanuutta yritysten kanssa pitkäkestoisemmin. Osana jälkihoitoa arvioidaan hankkeen vaikuttavuutta sen päättyessä ja sovitaan yhteistyön jatkamisesta yrityksen kanssa.

Osio 1. Vaikuttavuus oppimiseen/opetukseen: Tulosten hyödyntäminen oppimisessa/tulosten levittäminen (disseminaatio)

TAVOITE: TKI:n ja opetuksen systemaattisempi integraatio. Hankkeissa tuotetut aineistot saadaan hyödynnettäväksi opetukseen, opettajat ovat tietoisia niistä. Pääosin hankkeessa tuotetut aineistot ovat non-formaaleja (ei tutkintoon johtava koulutus) tai informaaleja (sattumanvarainen oppiminen). Niitä voidaan levittää mm. **useille verkkoalustoille kuten Opin.fi, aoe.fi, Riihi ja Agrihub**. Hankkeissa voidaan tuottaa myös formaaleja opintokokonaisuuksia, joista voi saada opintopisteitä. Lisäksi voidaan kerätä jatkohyödynnettäviä tutkimusdatoja.

OSAPUOLET: projektipäällikkö, koulutuspäällikkö, opettajat

Ennen hanketta: Hankkeen valmistelulupalomakkeessa kysytään, miten hanke linkittyy opetukseen. Hankesuunnitelmassa ja sen viestintäsuunnitelmaosiossa on suunnitelma hankkeessa tuotettavista materiaaleista ja työkaluista, joita pystytään hyödyntämään opetuksessa sekä SeAMKissa että laajemmin sekä suunnitelma levityskanavista.

Hankkeen aikana: Hankkeen viestintäsuunnitelmaan päivitetään hankkeen alkaessa sekä hankkeen aikana opetuksessa hyödynnettävät materiaalit ja työkalut.

Hankkeen päättyessä: Opetuksessa hyödynnettävät materiaalit ja työkalut tallennetaan normaalisti esim. Theseukseen tai muille (SeAMKin) julkaisualustoille (esim. Youtube), ja linkitetään esim. aoe.fi ja opin.fi -alustoille. Lisäksi osana Vaikuttavuusslidea kuvataan, miten materiaaleja voidaan hyödyntää opetuksessa. SeAMKin sisällä etsitään opettaja / opettajat, jotka voivat ko. aineistoja hyödyttää omassa opetuksessaan.

Maaneuvos-hanke

Hankkeen toteutusaika: 1.7.2023-30.9.2024

Panos

- Myönnetty 350 000 Eur, SeAMKin osuus 130 000 Eur
- Rahoitus: 90 % MMM, Nappaa hiilestä kiinni, 10 % omarahoitus
- Kumppanit: BSAG (hallinnointi), Livia ja Luke
- Kohderyhmät: viljelijät ja neuvojat
- Projektipäällikkö: Janne Heikkinen

Toimenpiteet

- SeAMKin tehtävänä oli pilotoida koulutus, jossa koulutettiin 25 pellon kasvukunnon huippuosaajaa.
- SeAMK suunnitteli koulutuksen pohjalta jatkuvan oppimisen mallin mukaista koulutustarjontaa pilottikoulutuksen pohjalta.

Tulokset ja tuotokset

- Pilottikoulutuksen läpäisi hyväksytysti 15 henkilöä.
- Pilottikoulutuksen materiaali avoimesti saatavilla aoe.fi ja AgriHub –sivustojen kautta.

Vaikuttavuus ja tulosten hyödyntäminen

- Hanke koulutti 15 henkilöä, joista viisi toimii maatalousneuvojina. Neuvojien kautta tieto leviää alueellisesti maatalousyrittäjille. Loput valmistuneista (10) toimivat maatalousyrittäjinä, joista kaksi aikoi hakea myöhemmin neuvo-oikeuksia.
- Valmistuneet ovat ympäri Suomea, joten pilottikoulutuksen oppi leviää ympäri Suomen.
- Pilottikoulutuksen materiaalia hyödynnetään opetuksessa Maan kasvukunto – osaamiskokonaisuudessa.

Uudet ideat ja yhteys opetukseen

- Mitä uusia ideoita hanke tuotti?
- Hanke tuotti oppimateriaalia pellon kasvukunnon hoitoon liittyen niin SeAMKin kuin muiden kumppanien toimesta.
 - SeAMKille tuli neljä uutta syventävää kurssia maan kasvukuntoon liittyen, jotka ovat vapaasti kaikkien valittavissa avoimen AMK:n kautta. Osaamiskokonaisuus alkaa tammikuussa 2025

Lopuksi: Ajatuksia hankkeiden vaikuttavuudesta

- Mikäli halutaan mitata vaikuttavuutta kohderyhmien näkökulmasta, indikaattorien tulee mitata kohderyhmien kannalta keskeisiä/tärkeitä asioita
- Vaikuttavuuden eri tasojen mittaaminen: konkreettiset tuotokset, pitkäaikainen vaikuttavuus, uudet mahdollisuudet, verkostot
- Laaja tiedon jakaminen ja viestintä tuottaa vaikuttavuutta
- Vaikuttavuuden arkipäiväistäminen kohderyhmien kannalta, jolloin saadaan toimenpiteiden ja tulosten vaikuttavuus näkyvämmäksi
- Keskeinen kehittämiskohta hanketoimijoiden osalta on luoda suunnitelma yhteistyön jatkamisesta ja tulosten käytäntöön viemisestä hankkeen päättymisen -> ”rinnalla kulkeminen” tai ”jälkihoito”
- Miten hankkeissa tuotetut pääsääntöisesti digitaaliset materiaalit saataisiin helpommin saavutettaviksi? Nyt eri toimijoiden verkkosivuilla tai yksittäisten hankkeiden verkkosivuilla.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES